

পৰৱৰ্তী ভিতৰত আগত উল্লেখ কৰাকেইটাৰ উপৰিও ফলবিহ্বা কৰা পোকৰ আক্ৰমণো পৰিলক্ষিত হয়। পূৰ্বতে উল্লেখ কৰা পুলিবাবী শোধনে ভেঁকুৰজনিত ৰোগৰ প্ৰাদুৰ্ভাৱ কমাব পাৰে, অৱশ্যে, ফল পচা ৰোগে দেখা দিলে ০.৩ শতাংশ শক্তিৰ কপাৰ অক্সিক্ল'ৰাইড বা ১ শতাংশ শক্তিৰ বৰড'মিশ্ৰণ প্ৰয়োগৰ প্ৰয়োজন আৰু বেণ্টেৰীয়াজনিত ৰোগে দেখা দিলে শস্যৰ্তন কৰা বাধেয়। ভাইৰাছ বাহক পতংগৰ বিৰুদ্ধে ০.৩ শতাংশ নিমতেল বা ২ মিঃ লিঃ ইমিডাক্ল'প্ৰিড প্ৰতি ৫ লিটাৰ পানীত মিহলাই প্ৰয়োগ কৰিব লাগে। পথাৰৰ চৌপাশে ২-৩ শাৰী নাৰ্জীফুলৰ গছ, ফলবিহ্বা কৰা পোকৰ আকৰ্ষক উদ্ভিদ হিচাপে ভোট জলকীয়াৰ পুলি ৰোৱাৰ দুমাহ আগতেই ৰুব লাগে। তদুপৰি ফলবিহ্বা কৰা পোকৰ বিৰুদ্ধে ১ মিঃ লিঃ লেন্সডাচাইহেলথ্ৰিন প্ৰতি ২ লিটাৰ পানীত মিহলাই ফল লাগিবলৈ আৰম্ভ কৰাৰ সময়ত আৰু তাৰ পৰা ১৫-২০ দিন পিছত প্ৰয়োগ কৰিব লাগে। চাঁহিপোকৰ পৰা পৰিত্ৰাণ পাবলৈ ১ মিঃ লিঃ প্ৰফেন'ফচ প্ৰতি লিটাৰ পানীত মিহলাই ছটিয়াব লাগে।

ভোট জলকীয়াৰ খেতি আৰু ইয়াৰ শস্যৰক্ষা

(কৃতজ্ঞতা : ড° অনন্ত শইকীয়া, অধ্যাপক, উদ্ভিদ বিজ্ঞান বিভাগ আৰু ড° পলাশ দেৱনাথ, অধ্যাপক, উদ্ভিদ ৰোগ বিভাগ)

অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ, সৰ্বভাৰতীয় সমন্বিত জৈৱিক নিয়ন্ত্ৰণ অনুসন্ধান প্ৰকল্প
পতংগতত্ত্ব বিভাগৰ দ্বাৰা প্ৰকাশিত আৰু অ. কৃ. বি. ছপাশাল, যোৰহাট-১৩ মুদ্ৰিত

ড° দিলীপ কুমাৰ শইকীয়া
শ্ৰী ৰুদ্ৰ নাৰায়ণ বৰকাকতি

সৰ্বভাৰতীয় সমন্বিত জৈৱিক নিয়ন্ত্ৰণ অনুসন্ধান প্ৰকল্প

পতংগতত্ত্ব বিভাগ, অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়

যোৰহাট - ৭৮৫০১৩

জলকীয়াৰ ৰজা ভোট জলকীয়াৰ বৈজ্ঞানিক নাম *Capsicum chinense*। উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ প্ৰতিখন ৰাজ্য বিশেষকৈ অসম, মণিপুৰ আৰু নাগালেণ্ডত এই গুল্মজাতীয় উদ্ভিদবিধ সততে গজা পৰিলক্ষিত হয়। ভোট জলকীয়াক বিভিন্নজনে, – বিহজলকীয়া, বৰ বিহজলকীয়া, নাগা জলকীয়া, নাগাহাৰী, নাগা মৰিচ, মিৰ্চি, কিং চিল্লি, হট চিল্লি আদি ভিন্ন নামেৰে নামাকৰণ কৰা দেখা যায়। নিউ মেক্সিক’ ষ্টেইট ইউনিভাৰ্চিটিৰ বিজ্ঞানী ড° পল বশ্চলেণ্ডে পৰীক্ষাগাৰত লাভ কৰা ১০ লাখ SHU (জলকীয়াৰ জলনৰ মাপকাঠী)ৰো অধিক জ্বলা হোৱাৰ ভিত্তিত ২০০৭ চনত ইয়াক বিশ্বৰ সৰ্বাধিক জ্বলা জলকীয়া বুলি ‘গিনিচ বুক অৱ ৰেকৰ্ড’-এ স্বীকৃতি প্ৰদান কৰে। ভোট জলকীয়াত থকা অসাধাৰণ জ্বলনৰ বাবে ‘অলেৰেচিন কেপচিকাম’ আৰু ‘কেপচিচিন’ প্ৰস্তুত কৰা সহজ হৈ পৰে। তদুপৰি ইয়াৰ ডাঠ ৰঙা ছালখনৰ পৰা ‘অলেৰেচিন পাপ্ৰিকা’ তৈয়াৰ কৰিব পাৰি। অসমৰ জলবায়ুৰ বাবে ভোট জলকীয়াৰ খেতি অতিকৈ উপযোগী হোৱাৰ বাবে বিজ্ঞানসন্মত পদ্ধতি অৱলম্বন কৰি ভোট জলকীয়াৰ খেতি কৰি কৃষকে অধিক উৎপাদন লাভ কৰাৰ উপৰিও অৰ্থনৈতিকভাৱে যথেষ্ট পৰিমাণে লাভৱান হ’ব পৰাৰ থল আছে।

সঁচ : থলুৱা সঁচই ব্যৱহাৰ কৰা হয় আৰু আকৃতিৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি থোপোকা, দীঘলিয়া আৰু ঘূৰণীয়া আদি জাত পোৱা যায়। ডাঙৰ ফলবোৰক ৰজা আৰু সৰু ফলবোৰক ৰাণী বুলি কৃষকৰ মুখত সততে শুনাব লগতে বগাব পৰা লতাভোটৰ সঁচ পোৱা যায়।

কৃষিকাল : ভৈয়ামৰ জলসিঞ্চনৰ সুবিধা থকা পথাৰত অক্টোবৰ-ডিচেম্বৰ আৰু জলসিঞ্চনৰ সুবিধা নথকা অঞ্চলত জানুৱাৰী-মাৰ্চ হ’ল উপযুক্ত। অৱশ্যে, পাহাৰুৱা অঞ্চলৰ বাবে জানুৱাৰী-এপ্ৰিল মাহে অনুকূল।

মাটি নিৰ্বাচন : এই খেতিৰ বাবে সহজ পানী নিষ্কাশন কৰিব পৰা বালিচহীয়া মাটি উত্তম। মাটি ডৰাত অধিক মাত্ৰাত জৈৱিক পদাৰ্থ থকাৰ উপৰিও পানী ধৰি ৰাখিব পৰা ক্ষমতা সম্পন্ন হোৱা উচিত আৰু ৬.০-৬.৫ মাত্ৰাৰ পি এইচ হ’ব লাগে।

বীজৰ পৰিমাণ : প্ৰতিবিঘা মাটিৰ বাবে ১৫ গ্ৰাম বীজ প্ৰয়োজন। সুস্থ গছৰ পৰা আহৰণ কৰা বীজহে কৃষিৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰিব লাগে। কিয়নো বীজৰ মাধ্যমেৰে ৰোগ বিয়পাৰ পূৰ্ণ সম্ভাৱনা থাকে।

পুলিবাৰী প্ৰস্তুতি : পুলি প্ৰস্তুত কৰিবলৈ পুলিবাৰীখনৰ পৰা সহজে পানী ওলাই যাব পৰা উৰ্বৰতা বিশিষ্ট বালিচহীয়া মাটি নিৰ্বাচন কৰিব লাগে। লক্ষ্য ৰাখিব লাগে যাতে ৰ’দ ঘাই ঠাইত পুলিবাৰীখন পতা হয়। পুলিবাৰীখন ১ মিটাৰ বহল আৰু ১০-১৫ ছে. মি. ওখ হোৱাৰ লগতে মাটিৰ পৰিমাণৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি দৈৰ্ঘ্য ল’ব লাগে; তাৰ পাছত ইয়াৰে প্ৰতি ১০ বৰ্গমিটাৰ কালিৰ পুলিবাৰীত ৩-৪ গ্ৰাম ভোট জলকীয়াৰ গুটি সিঁচিব পৰা যায়। সাধাৰণতে, ভোট জলকীয়াৰ বীজৰ অংকুৰণৰ শতকৰা হাৰ যথেষ্ট কম হয়। প্ৰতি ১০ বৰ্গ

মিটাৰ পুলিবাৰীত ২০ কি. গ্ৰা. বালি আৰু ২০ কি. গ্ৰা. চালি লোৱা শুকান গোবৰ মিহলাই ল’ব লাগে। গুটিৰ পৰা ভৱিষ্যতলৈ হ’ব পৰা সম্ভাৱ্য বেমাৰৰ প্ৰতিৰোধকৰূপে ০.১ শতাংশ বেভিষ্টিন আৰু ০.২ শতাংশ কেপ্টান প্ৰতি তিনিমিটাৰ পানীত মিহলাই, প্ৰায় ১৫ ছে. মি. গভীৰতালৈ তিতি যোৱাকৈ চালি দি দুদিনৰ বাবে ঢাকি থৈ মাটি শোধন কৰিব লাগে। ইয়াৰ পাছত ঢাকোন গুচাই এদিনৰ বাবে মুকলিকৈ থৈ দিব লাগে। সম্ভাৱ্য কীট-পতংগৰ প্ৰতিৰোধক ৰূপে ফুৰাডন ৩ জি দৰব প্ৰতিবৰ্গমিটাৰ পুলিবাৰীত ৩ গ্ৰামকৈ মিহলাওক। এতিয়া শোধন কৰি লোৱা গুটিখিনি 'v' আকৃতিৰ সীৰলুত ২.৫ ছে.মি. অন্তৰে অন্তৰে ২ ছে. মি. গভীৰতাত গুজি দিব লাগে। গুটি সিঁচাৰ পিছতেই বালি আৰু শুকান গোবৰেৰে সীৰলুবোৰ ঢাকি দিয়া প্ৰয়োজন। পুলিবাৰীৰ মাটিৰ জীপ অক্ষুণ্ণ ৰাখিবলৈ মাজে মাজে পাতলিয়াকৈ পানী যোগান ধৰিব লাগে। পুলিবাৰীখনত আঠুৱাৰ (৪০ মেছ জোখৰ) ব্যৱস্থা কৰিব পাৰিলে ভাল। তদুপৰি ওপৰত আন এখন স্বচ্ছ পলিথিনৰ ব্যৱস্থা কৰি বৰষুণৰ পৰা পুলি বচাব পাৰি। নিয়মিয়াকৈ পুলিবাৰী নিৰীক্ষণ কৰাৰ লগতে যথেষ্ট সূৰ্যৰ ৰশ্মি পৰাৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে। মূল পথাৰত ভোট জলকীয়াৰ পুলি ৰোপন কৰিবলৈ হ’লে পুলিৰ বয়স ৩৫-৫০ দিনীয়া হোৱাৰ উপৰি ১০-১২ ছে. মি. ওখ হ’ব লাগে। দুটা পুলি আৰু দুটা শাৰীৰ মাজৰ ব্যৱধান ১ মিটাৰ আৰু ১ মিটাৰ হোৱা উচিত।

পৰিপুষ্টি ব্যৱস্থাপনা : ভোট জলকীয়া গছৰ পৰিপুষ্টিৰ বাবে জৈৱিক আৰু ৰাসায়নিক দুইবিধ সাৰেই প্ৰয়োজনীয়। এবিঘা মাটিৰ বাবে ২০ কুইণ্টল গোবৰ, ৩৫ কিলোগ্ৰাম ইউৰীয়া, ৫০ কিলোগ্ৰাম একক চুপাৰ ফচফেট আৰু ১২ কিলোগ্ৰাম মিউৰেট অৱ পটাচ সাৰ প্ৰয়োগ কৰা উচিত। শেষৰ চাহ হাল বোৱাৰ আগতেই আধাভাগ ইউৰীয়াৰ লগত গোবৰ আৰু বাকী দুইবিধ সাৰ সম্পূৰ্ণকৈ লৈ মাটিত মিহলাব লাগে। বাকী আধাভাগ ইউৰীয়াক আকৌ দুভাগ কৰি পুলি ৰোপনৰ এমাহ আৰু দুমাহ পাছত দুবাৰৰ কাৰণে পুনঃপুনঃ প্ৰয়োগ কৰিব লাগে। গছ টনকিয়াল কৰিবলৈ ০.২ শতাংশ শক্তিৰ মাল্টিপ্লেঞ্জ ব্যৱহাৰৰ লগতে ০.২ শতাংশ শক্তিৰ ট্ৰাইকণ্টানল বৃদ্ধিকাৰকো প্ৰয়োগ কৰা উচিত।

শস্য ৰক্ষা : অকল এটা মাত্ৰ উপায় অৱলম্বন কৰি ভোট জলকীয়াৰ শস্যৰক্ষা কৰা অসম্ভৱ। সুসংহত নিয়ন্ত্ৰণ ব্যৱস্থাৰ মাধ্যমেৰে কোনোটো অপপ্ৰাণী বা অপজীৱ বাদ নপৰাকৈ আগবাঢ়িলেহে সফলতা লাভ কৰিব পাৰি। ভোটজলকীয়া ৰোপনৰ পূৰ্বেই পেণ্ডিমিথালিন অপতৃননাশক ১৭০ গ্ৰাম প্ৰতিবিঘা মাটিত প্ৰয়োগৰ ওপৰিও ৰোপনৰ ৩০, ৬০ আৰু ৯০ দিনৰ পাছত হাতেৰে বনবাত নিৰাব লাগে। ভোট জলকীয়াত ভাইৰাছজনিত ৰোগৰ প্ৰাদুৰ্ভাৱ বেছি আৰু এই বেমাৰ সচৰাচৰ ৰুগীয়া গছৰ পৰা নিৰোগী গছলৈ বিভিন্ন বস শোহা পতংগই সংক্ৰমন ঘটাই। এই বাহক পতংগবোৰ হ’ল – পাত ওকনি বা থ্ৰীপ্স, মোৰাপোক আৰু বগামাখি বা হোৱাইট ফ্লাই। অন্যান্য ৰোগৰ ভিতৰত পুলিবাৰীত হোৱা গুৰি পচা বেমাৰ, ফল ধৰা অৱস্থাত গছ লেবেলি যোৱা বেমাৰ, ফল পচা বেমাৰ আদিয়ে প্ৰধান। পোক-